

Helse. Vi har ingen illusjoner om at alt vil bli bedre med en blå-blå regjering, like lite som vi mener at de rødgrønne kan løpe fra ansvaret.

Hvem truer den offentlige helsetjenesten?

Debatt

Marit Halvorsen
professor i jus,
Universitetet
i Oslo

Torgeir Bruun Wyller
professor i geriatri,
Universitetet i Oslo,
begge talspersoner for
Helsetjenesteaksjonen

Steinar Westins kronikk i Aftenposten 19. august beskriver godt det uføret Arbeiderpartiet, med applaus og støtte fra Høyre og Fremskrittspartiet, har ført norsk helsetjeneste inn i. Westin viser med all tydelighet hvorfor det er nødvendig å endre kursen. Det er helt korrekt at den norske helsetjenesten fortsatt er god – ja, på mange områder fremragende. Men det har vi oppnådd på tross av og ikke på grunn av de tallrike toppstyrte reformene. Westin antyder at Helsetjenesteaksjonen støtter et regjeringsskifte som åpner for at internasjonale private aktører tar over store deler av helsetjenesten i Norge. Det stemmer ikke. Helsetjenesteaksjonen er partipolitisk nøytral. Vi har ingen illusjoner om at alt vil bli bedre med en blå-blå regjering, like lite som vi mener at de rødgrønne kan løpe fra ansvaret som følger med å sitte åtte år i posisjon.

Videreføring av tidligere vedtak

Disse årene har ikke ført til endringer i de helsepolitiske vedtakene som ble innført av de to foregående Bondevik-regjeringene. Disse reformene var i sin tur en videreføring av politikken fra regjeringene Jagland, Brundtland, Syse og Willoch. Alle reformer av betydning er gjort med tilslutning fra de store partiene. Vi må nå sørge for at den helsepolitiske debatten blir dreiet bort fra lettvinde slagord, halvsanne påstander, gjensidige beskyldninger og kjappe løsninger.

Westin beskriver to veier videre, men det er vanskelig å se forskjell på de to veiene. Arbeiderpartiets og Høyres helsepolitikk rommer de samme elementene: Mer bedriftsøkonomisk tenkning der helsetjenester sees på som varer på et marked, og mer byråkrati og kontroll for å styre pengestrømmen. Tenkemåten kommer til uttrykk i de kommunale hjemmetjenestene, der vi ser omsorg på grunnlag av skjematisk vedtak i stedet for en løpende faglig vurdering. Den viser seg i sykehusene med konsernorganisering og stykkprisfinansiering, og ikke minst i svartepersillet mellom sykehus og kommuner i samhandlingsreformen. Arbeiderpartiet tar enda et skritt i samme retning ved forslaget om økonomisk premiering på grunnlag av «kvalitetskriterier».

Omsorg og faglige verdier

Helsetjenesteaksjonen står for den andre veien, en helsetjeneste der pasientomsorg og faglige verdier er viktigst. Vi krever en ny helsepolitikk fra alle partier. Derfor er våre hovedparoler enkle når vi kaller til demonstrasjon foran Stortinget lørdag før valget:

- Helse og omsorg er ikke industri. Vi vil ha menneskeligheten tilbake. Industriens driftsmodeller passer ikke for helse, omsorg og pleie.
- Det må bli plass til alle. Da trengs det flere behandlingsplasser i sykehus, sykehjem, psykiatrien og rehabiliteringen.
- Helse og omsorg er et nasjonalt ansvar. Helsemyndighetene må ta helhetlig ansvar for helse- og omsorgstjenestene. Stortinget må bevilge tilstrekkelige midler og slutte å skyve problemene over på kommunene og helseforetakene.

• Fagfolkene må få gjøre jobben sin. Da må de bruke arbeidstiden på pasientene og ikke til dyrt og meningsløst byråkrati.

Helsetjenesteaksjonen kjemper for et offentlig finansiert, solidarisk helsevesen av høy kvalitet. Den største trusselen er fortsatt vanstyre av den offentlige helsetjenesten. Hvis dagens politikk får fortsette, vil det føre til enda mer høylytte krav om private alternativer.